

Záhonyi András (Budapest):

Új meglátások a Margitszigeti rovásírásos kő feliratának értelmezéséhez

A *Demokrata* a margitszigeti leletről következőt írta:

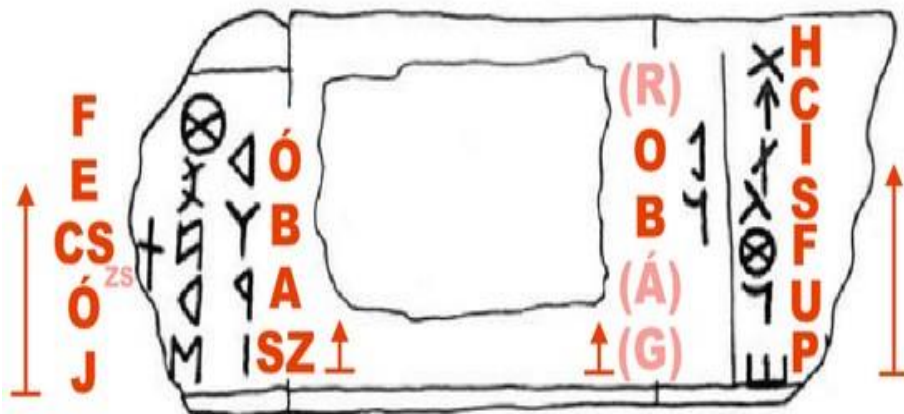
A rovás emlékek számát az is csökkenti, hogy a hivatalos tudomány egyes képviselői **hamisítványként tekintenek rájuk**. Ilyen a Budapesti Történeti Múzeum kótarának pincéjében őrzött, Margit-szigeti* kolostor falában talált rovásjeles kő, amelynek megtekintésére és tanulmányozására e sorok írója Friedrich Klárával 2002 júliusában kapott engedélyt. Az emléket a neves Csallány Dezső régész, múzeumigazgató és Pataky László mérnök, rovás-írás kutató vizsgálta 1966-67-ben. A kő jeleit mindketten XIII. századnak tekintették (...)

(*Demokrata* – 2016. 09. 07.)

* helyesen Margitsziget

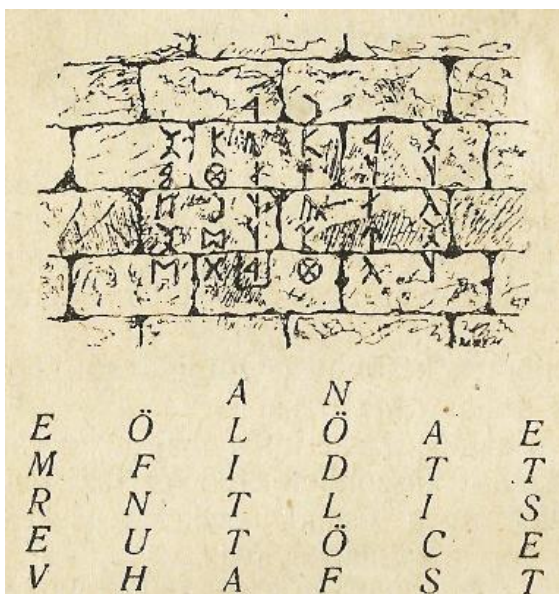
A *rovas.info* véleménye:

Értjük, hogy jó egy sorban szerepelni valódi tudósokkal (Csallány Dezső), de ez nem teszi hitelessé magát az emléket, amelyről maguk az alkotók vallották be, hogy **ők karcolták a feliratokat** – az *Attila sírja* 1921-es sci-fi nyomán. Ebben szerepel a mintaadó rovásfelirat. Pataky László pedig László Gyula rokonságába tartozott, így aztán László is hiába mondta Patakynak, hogy ismeri a csínytevőket, hiszen évfolyamtársak voltak... A **margitszigeti rovás emléket** csupán az teszi fontossá és megőrzendővé, hogy a Tar Mihály féle rovásbetűknek állít emléket – **a XX. század elejéről**.

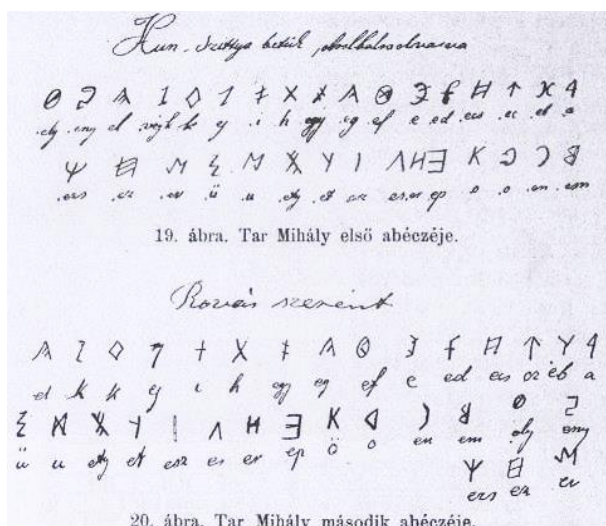

A Margitszigeti rovásfeliratok kő feliratai Csallány D. rajza alapján: "Szabó Jócsef", P(i)ufsih (Gá)bo(r), Tar Mihály második ábécéje szerint, alulról felfelé olvasva

Ugyanúgy alulról felfelé, ahogy Palik Ferenc: *Attila sírja* (1921) c. nemzettudatot építő regényének borítóján olvashatók a jelek:

Tar Mihály ábécéi (az MTA 1903-as bizottsági jelentésében):

Záhonyi András kiegészítései

A tények azonban makacs dolgok c. füzetemben (Rovás Alapítvány, 2014, 49-51. o.) már foglalkoztam a Margitszigeti kővel, felhasználva Mandics György: *Róvott múltunk I-III.* adatait. Most az azóta elért új eredményekről szeretnék beszámolni.

1., Eddig senki sem vizsgálta, hogy az „ep” rovásjel miért került fektetve a Margitszigeti kő jobboldali jelszóplának aljára.

Feltételezésünk szerint a helyhiány miatt „forgatták el” a csínytevő diákok Tar ábécéjének „ep” jelét – ugyanis a Tar-féle ábécében az „ep” jel (indokolatlanul) nagyobb méretű a többinél.

2., A **Történeti Múzeum** pincéjében mi is megtekinthettük a követ – valóban méltatlan körülmények között tárolják. Szabó József nevét az **ÁTRAJZOLÁS** alapján eddig mindenki „Jocsef”-ként olvasta. Megállapítottuk, hogy **az átrajzolás pontatlan.**

A bal oldalon kb. egy sorban, egymás mellett szerepel a Jocsef „cs”-je és a Szabó „b”-je.

A „cs” azonban a fotó alapján inkább „m” (vagyis a latin B), a „b” pedig inkább „zs”. Úgy látjuk, hogy a rovásírást nem értő, a jeleket csak szolgálai másoló diákok bizony

figyelmetlenek is voltak – a két oszlop jeleit véletlenül felcserélték. A József név így máris helyes írásmódban áll előttünk.

De mi a helyzet a Szamó-val? Itt a kezdő rovásírók másik tipikus tévesztésének feltételezésével juthatunk eredményre: amikor egy jel a rovásjelek között és a latin ábécében is szerepel, akkor a „tudat alatti” működésbe léphet, és a hangérték jelzésére a latin változatot veszi elő (esetünkben a latin „B” jobbról balra néző változatát).

Hasonló „tévesztés” az erdélyi templomok rovásfelirataiban is előfordul (ennek oka a másoló festő tájékozatlansága vagy figyelmetlensége).

Így a Szabó név kérdése is megoldódott.

3., A kőtárban készített fényképek alapján nemrég új felismerésekre sikerült jutnunk a kő középső és baloldali szélső részén található jelekkel kapcsolatban is.

A József (az átrajzoláson tévesen Vozsef) mellett balra szerepel még egy jel, mely elsőre „d”-nek tűnik. A fénykép alapján azonban inkább „t” – s a szomszédos jelekkel összeolvasva (alulról felfelé) az **ÍRTA** olvasathoz jutunk.

A mellékelt átrajzoláson a (GÁ)BO(R) név részleteit tünteti fel a *rovas.info*. Fotóink alapján azonban itt is az **ÍRTA** olvasat bukkan fel. A németes nevű *Piufsuch* tehát már nem bajlódott keresztnevének leírásával – elfárasztotta vezetéknevének „betűhű” átírása. Az „i”-t figyelmetlenségéből ki is hagyta...

4., A kő középső része igen kopott. Az itt felbukkanó **jeltöredékekről** a részletgazdagabb fotók alapján annyit mondhatunk el, hogy azok mind *az előbbi két név és az „ÍRTA” szó elemei*. Azt feltételezzük, hogy a két diák először a kő közepére próbálta felírni a nevét, de a kő állapota miatt ez nem sikerült. Ezért folytatták „aláírásaik” rögzítését a kő jobb állapotban fennmaradt (kevésbé porladó) szélein. Q. e. d.

Zárszó

Nyomatékosan kérjük, hogy a Köt(t)öny kapitányról szóló Debreczeni Miklós- ill. Pataky László-féle ’mesét’ eddig elfogadók* **ismerjék be végre, hogy megtévesztette őket a szenzációkeltés**

nagymestere, a székely góbé Pataky László!

Az erdélyi mérnök „jószándékú magyarításait, kunosításait” már az 1960-as években széles körben megismerhették a rádióhallgatók, az újságolvasók (Kossuth Rádió, Ifjúsági Magazin). Tudományos körökben azonban szinte mindegyik elutasításra** talált. Ám nem ’politikai okokból’, hanem hiteltelensége, felszínessége és logikátlansága miatt!

Józan fejjel vajon ki venné komolyan azt a „történetet”, hogy egy városi bérházban az emeleti szomszéd nyújtja át a rovásírásunkat tiltó rendelet másolatát(!) Patakynak?

Pataky szerint mégis ez történt! Az állítólagos (Szent) István-rendelet másolata aztán hosszú utat járt be – végül Csallány Dezső szakmai tekintélyét rombolta le. Püspöki Nagy Péter ui. kimutatta, hogy a latin szöveg hibáktól hemzseg, s a feltételezettnél jóval később „gyártották”. (Mandics György: *Róvott múltunk I./501. o.*)

Csontos Péter és Varga Géza kezükbe vehették a nyíregyházi Józsa András Múzeum évkönyvének azon számát, amelyet Csallány dedikált Forrai Sándor részére, megköszönve „az értékes forrást”,

vagyis a „rovásírást tiltó rendelet” másolatát. (Mandics György: *Róvott múltunk I./331-333. o., II./502-503. o.*) Szóba se került a Friedrich-Szakács kettős által később „kitalált”, Forrait mentő érv, mely szerint a hamis másolatot a „kommunisták” küldték el Csallánynak, Forrai nevében!

A mitikus történelemben „hívők”, a szenzációra vágyó újságírók (lelkes rovásírók, pedagógusok stb.) persze ilyenkor „érzelmi felindulásukban” azonnal lejárató kampányba kezdenek, kitalált adatokra hivatkozva „személyeskedve pletykálnak” (kihasználva médiakapcsolataikat) – ám válaszaikban rendszerint „megfeledeznek” a szakmai érvekről.

Szorgalmas „hívőként” tiltakoznak, ha kiderül: bálványozott szellemi vezéreik is bizony „emberből vannak”, így nem is egyszer téved(het)tek, hibáz(hat)tak. Ahogy ők maguk is – de ennek felismeréséhez persze időnként tükörbe kellene nézniük...

Elfogadjuk, hogy az önbecsülés fenntartása számukra fontos dolog – ám tisztelettel kérjük, hogy ők is fogadják el: a más eredményre jutó kutatótársak számára is az!

Elolvasásra javasoljuk József Attila sorait:

„Hiába füröszöd önmagadban, csak másban moshatod meg arcodat!”

* Köztük Born Gergely, aki **Pap Gábor művészettörténész nyomatékos figyelmeztetése ellenére** a Két Hollós kiadóval (változatlan formában) **újra kiadatta Pataky László** „saját álmódosásairól” írt **könyvét** (1996), melyben az újra és újra visszatérő hivatkozási alap az Arvisura és Köt(t)öny kun kapitány története. <https://www.antikvarium.hu/konyv/pataky-laszlo-etelle-gelyse-kotthen-475049>

(lásd Pataky László: *Attila kincsei I. Etelle Gélyse Köthen*. Szerk. Born Gergely, Két Hollós, 2008, 2010).

Pataky László emlékkonferencia (2013)

A rovásírás békéscsabai tudósának emlékezetére konferenciát rendeznek a megújult Művelődési Házban, ahol egy terem is őrzi a nevét.

PROGRAM

2013. április 20. (szombat)

09.00 – Regisztráció, a Szent Korona kiállítás megtekintése.

10.00 – Köszöntő – Sente Béla, Csabagyöngye Kulturális Központ igazgatója

10.10 – Édesapám, Pataky László – emlékképek – Pataky Emőke építész előadása

10.40 – Nyelv és jel (**Pataky László kutatói munkássága**) – **Born Gergely**

művelődéstörténész ea.

12.30 – Atilla fiai – és Pataky László unokája – A Pataky Terem és Kertai Zalán festőművész kiállításának megnyitója (A kiállítást megnyitja: Turok Margit művészettörténész)

13.00 – Ebédszünet

14.00 – **Laci bácsi meséi?** (A Nagyszentmiklósi kincs és a Szent Korona) – **Pap Gábor** **művészettörténész ea.**

** Egyedül *Erdélyi István* régész vette pártfogásába (egy rövid ideig) a Nagyszentmiklósi Kincs 'szenzációs' Pataky-féle olvasatait.